

Aan de gemeenteraad

Volgnummer
Dienst/afdeling SSO

Onderwerp:
Locatiekeuze crematorium Oss.

Oss, 10 september 2013

Voorstel

Voor de vestiging van een crematorium in Oss te kiezen voor de locatie Julianasingel op basis van de resultaten van het locatieonderzoek en de aanvulling op dit onderzoek.

Aanleiding

Naar aanleiding van een vraag uit de markt is onderzocht of er ruimte is voor de vestiging van een crematorium in Oss. Uit dat onderzoek bleek dat er ruimte is in aanvulling op de bestaande voorzieningen op het gebied van lijkbezorging. Vervolgens startte een onderzoek naar een geschikte locatie voor een crematorium. De resultaten liggen vast in het locatieonderzoek crematorium van september 2010. Het college van burgemeester en wethouders sprak op 10 januari 2012 op basis van deze resultaten een voorkeur uit voor uitwerking van de locatie Julianasingel. De opiniërende commissie vroeg op 7 maart 2013 om de locatie Mugheuvelstraat te onderzoeken en om aandacht te besteden aan het verkeer en de ontsluiting van de locatie Julianasingel. Naar aanleiding van deze vragen en verschillende overleggen met het bewonerscomité Oss Zuid zijn aanvullende onderzoeken uitgevoerd op het gebied van verkeer, natuur, milieu en haalbaarheid en zijn verschillende aspecten verder uitgewerkt. De locatie Mugheuvelstraat is in deze onderzoeken meegenomen. De resultaten hiervan liggen vast in een aanvulling op het locatieonderzoek. Het locatieonderzoek van september 2010 en de aanvulling hierop van augustus 2013 zijn als bijlagen bij dit voorstel gevoegd.

Beoogd effect

Met de vestiging van een crematorium zijn alle voorzieningen op het gebied van lijkbezorging binnen de gemeente aanwezig. Voor de Osse burgers betekent dit een completer aanbod

dicht bij huis. Een concentratie van voorzieningen betekent minder verkeersbewegingen tussen woonplaats, eventuele locatie van afscheid en bestaande crematoria. De vestiging past binnen de landelijk nagestreefde spreiding van crematoria.

Argumenten

1.1 De mogelijk geschikte locaties zijn onderzocht.

In het locatieonderzoek is het onderzoeksgebied afgebakend op de geleidingszones tussen Oss en Heesch en Oss en Berghem. Deze afbakening vond plaats met het oog op het potentiële verzorgingsgebied van een crematorium in Oss, de bereikbaarheid vanuit de omgeving en de regio, de aansluiting bij overige voorzieningen op het gebied van lijkbezorging, de ruimtelijke uitstraling met het oog op piëteit en de afstanden op basis van milieuzonering. De noordzijde van Oss is minder geschikt vanwege de excentrische ligging ten opzichte van het verzorgingsgebied (c.q. de grootste bebouwingscluster) en de afstand tot de hoofdwegenstructuur. In aanvulling op het locatieonderzoek zijn nog een tweetal door het bewonerscomité aangedragen locaties nader onderzocht. Het onderzoek en de aanvulling hierop omvatten de volgende zones: Cereslaan, Ruwaardsingel, Mugheuvelstraat/Nieuwe Hescheweg, Kantsingel, Julianasingel (naast het mortuarium), Docfalaan, Osseweg, Vorstengrafdonk en omgeving eendenkooi (ten noorden van het bedrijventerrein Elzenburg).

1.2 Vanuit het locatieonderzoek is de locatie Julianasingel het meest geschikt.

De beoordeling van de locaties vond plaats op basis van afwegingscriteria, zoals beschikbaarheid, bereikbaarheid, landschappelijke en stedenbouwkundige kwaliteit, milieu en concentratie van voorzieningen op het gebied van lijkbezorging. Uit het onderzoek blijkt dat meerdere locaties op basis van de afwegingscriteria in meer of mindere mate geschikt zijn voor vestiging van een crematorium. Het locatieonderzoek is uitgebreid naar aanleiding van gesprekken met het bewonerscomité. De beoordeling van extra locaties is opgenomen in de aanvulling op het locatieonderzoek van augustus 2013.

Uit het locatieonderzoek en de aanvulling hierop komt de locatie aan de Julianasingel als meest geschikt naar voren. Naast mogelijkheden voor landschappelijke inpassing en ontsluiting op de hoofdwegenstructuur versterkt een crematorium op deze locatie de bestaande voorzieningen op het gebied van lijkbezorging.

1.3 De locatie Julianasingel is uit verkeerskundig oogpunt geschikt.

Voor de locatie Julianasingel is een verkeersadvies uitgebracht. Uit dit verkeersadvies blijkt dat op de locatie Julianasingel voor de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid geen aanvullende maatregelen nodig zijn. Zelfs niet bij vestiging van een crematorium met een maximale capaciteit van 700 crematies per jaar en bij aanwezigheid van bezoekers van twee

opvolgende afscheidsbijeenkomsten. Aandachtspunt is de sterke autonome groei van het autoverkeer op de Julianasingel in de toekomst.

De parkeerbehoefte is afhankelijk van de toekomstige exploitatie en moet worden bepaald bij de verdere planvorming. De locatie biedt voldoende ruimte om in de parkeerbehoefte te voorzien.

1.4 De locatie Julianasingel biedt mogelijkheden voor landschappelijke inpassing.

Het bosgebied biedt goede uitgangspunten voor inpassing van een crematorium. Vanwege de ligging in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de functie van het bosgebied als uitloopgebied voor de wijk Oss-Zuid vormt compactheid bij de verdere planvorming een uitgangspunt. Nader ecologisch veldonderzoek is nodig voor broedvogels, eekhoorns en vlemmuizen. Dit onderzoek kan worden uitgevoerd wanneer meer duidelijkheid bestaat over het plan en de toekomstige inrichting. In het bosgebied staat een eik van een behoorlijke omvang. Waarschijnlijk is dit de oudste eik in Oss. De mogelijkheden voor inpassing van deze boom worden bekeken bij de verdere planvorming.

1.5 Op de locatie Julianasingel kan worden voldaan aan de toetsingsnormen vanuit de milieuregelgeving.

In het milieuonderzoek is voor de aspecten geur, luchtkwaliteit en geluid het effect op de omgeving onderzocht bij vestiging van een crematorium op de locatie Julianasingel. Uit het onderzoek blijkt dat door de strenge eisen die gelden vanuit de milieuwetgeving de vestiging van een crematorium op de locatie Julianasingel mogelijk is. Aan de toetsingsnormen voor luchtkwaliteit en geluid wordt voldaan. Ook hierbij is uitgegaan van de vestiging van een kleinschalig crematorium met een maximale capaciteit van 700 crematies per jaar en bij aanwezigheid van bezoekers van twee opvolgende afscheidsbijeenkomsten. Het crematorium moet gebruik maken van de op dat moment best beschikbare technieken.

1.6 Gezondheidsrisico's zijn niet te verwachten.

Over de mogelijke gezondheidsrisico's bij vestiging van een crematorium is advies gevraagd aan het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en de GGD.

Om aan de strenge eisen vanuit de milieuwetgeving te kunnen voldoen, moeten nieuwe crematoria de best beschikbare technieken toepassen. Deze technieken zijn naverbranding van de vrijkomende rookgassen en toepassing van een kwikfilter. Door het plaatsen van een naverbrandingsinstallatie is er geen geurutstoot. Voor NO₂ (stikstofoxide), PM₁₀ (fijn stof) en kwik geldt dat een crematorium een dusdanig kleine bijdrage levert (0,3 µg/m³ NO₂, 0,0 µg/m³ PM₁₀ en 0,01 ng/m³ kwik) aan de achtergrondconcentraties (18-23 µg/m³ NO₂, 23-24 µg/m³ PM₁₀ en 0,1-5 ng/m³ kwik) dat er geen extra gezondheidsrisico's te verwachten zijn. Beide instanties concluderen dat er nauwelijks emissies zijn van stoffen naar de lucht bij plaatsing van een naverbrandingsinstallatie en kwikfilter. Het toepassen van de op dat

moment best beschikbare technieken zal als voorwaarde bij de realisatie van een crematorium in Oss worden gesteld.

In Nederland zijn diverse crematoria die zich nabij woningen bevinden, vergelijkbaar met de locatie Julianasingel. Voorbeelden hiervan zijn het crematorium Tussen de Bergen in Roermond, het crematorium Den en Rust in Bilthoven en het crematorium Ockenburgh in Den Haag. Door de verbeterde technieken voor crematieovens worden nieuwe crematoria ook binnen stedelijke bebouwing gerealiseerd. Een voorbeeld hiervan is het crematorium Leidsche Rijn in Utrecht waarvan de bouw begin 2014 start.

De GGD constateert een beperkte toename van de geluidsbelasting op de woningen en adviseert om dit aspect bij de verdere uitwerking van het plan mee te nemen.

1.7 Het clusteren van voorzieningen heeft een meerwaarde.

Het aantal crematoria in Nederland neemt nog steeds toe door de schaalverkleining van de crematoria en het toenemende aantal crematies. Een mortuarium heeft een directe relatie met het crematorium en een begraafplaats. Met name een mortuarium en een crematorium, maar ook een mortuarium en een begraafplaats vullen elkaar aan. De relatie tussen een crematorium en een begraafplaats is minder direct. Oss heeft al een bestaande voorzieningencuster op het gebied van lijkbezorging in de directe omgeving van de Julianasingel. Het versterken van deze voorzieningencuster met een crematorium biedt niet alleen een ruimtevoordeel, maar ook duidelijkheid richting bezoeker. Voor asbestemmingen (strooien, urnenmuur en urnengraf) heeft begraafplaats Hoogen Heuvel voldoende mogelijkheden. Gebruikers van het crematorium kunnen van deze asbestemmingen gebruik maken. Dit versterkt de functie van de begraafplaats.

1.8 Er is marktruimte voor de vestiging van een crematorium in Oss.

Eind juni 2013 heeft overleg plaatsgevonden met Yarden en Dela. Beide geven aan dat er marktruimte is voor vestiging van een kleinschalig crematorium in Oss.

Kanttekeningen

1.1 De functie en de beoogde locatie liggen gevoelig.

Vestiging van voorzieningen op het gebied van lijkbezorging in de directe omgeving van woningen ligt vanuit beleving gevoelig. Een crematorium ligt vanwege de gevreesde overlast nog gevoeliger.

Nabestaanden en belanghebbenden hechten veel waarde aan rust, discretie en privacy. Afscherming en piëteit zijn belangrijk. Afscherming is ook voor direct omwonenden van

belang, zodat zij niet rechtstreeks worden geconfronteerd met rouwenden. De bosrijke omgeving van de Julianasingel biedt hiervoor zeker kansen, maar gelijktijdig tast de vestiging van de functie de bosrijke omgeving aan. Dit ligt gevoelig bij omwonenden. Verder vrezen zij overlast vanuit het crematorium. Het gaat dan om overlast in de vorm van geluid, verkeersaantrekking enz. Daarnaast bestaat de angst voor calamiteiten en de gezondheidsrisico's hiervan.

De gevoeligheid van de functie op deze locatie blijkt uit de overleggen met en reacties van het bewonerscomité Oss Zuid. Communicatie blijft ook naar de toekomst toe een belangrijk aandachtspunt.

1.2 De locatie Julianasingel ligt binnen de Ecologische Hoofdstructuur.

Voor ingrepen in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geldt het 'nee, tenzij'-principe. De provincie staat positief ten opzichte van de ontwikkeling vanwege de meerwaarde van clustering van voorzieningen en zuinig ruimtegebruik. Dit zuinig ruimtegebruik moet inzichtelijk worden gemaakt. Ingrepen in de EHS moeten in ieder geval worden gecompenseerd. De provincie geeft aan dat bij voorkeur gecompenseerd moet worden in de zuidelijke geleedingszone.

1.3 Een planologische inpassing is noodzakelijk.

De realisatie van een crematorium op de locatie Julianasingel is op basis van het huidige bestemmingsplan niet mogelijk. Voordat planologische inpassing kan plaatsvinden, moeten verschillende aspecten voor vestiging van een crematorium verder worden uitgewerkt. Concreet moet worden gekeken naar de toe te voegen functies met bijbehorende bebouwing en de situering hiervan, de benodigde hoeveelheid parkeerplaatsen en de situering hiervan en de landschappelijke inpassing met zoveel mogelijk behoud van natuurwaarden. Een nader ecologisch onderzoek en een compensatieplan voor aantasting van de EHS is nodig. De functie van het bosgebied als uitloopgebied voor de wijk Oss-Zuid moet behouden blijven. Ook afscherming en piëteit, zowel voor nabestaanden als omwonenden, vormen een belangrijk aandachtspunt bij de verdere uitwerking.

Randvoorwaarden

a. Financiën

Het gebied, grenzend aan het mortuarium, is eigendom van de gemeente. Voor de realisatie van een crematorium moet de ondergrond worden verkocht. De kosten van planvorming met bijbehorende onderzoeken, bestemmingsplan met bijbehorende procedure en risico's komen voor rekening van de toekomstige exploitant. Met deze exploitant worden afspraken gemaakt over de vergoeding van plankosten en de vrijwaring van planschade.

De asbestemmingen op begraafplaats Hoogen Heuvel leveren de gemeente inkomsten op.

b. Communicatie

Het afgelopen jaar heeft regelmatig overleg plaatsgevonden met het bewonerscomité Oss-Zuid. Deze overleggen vormden aanleiding om onderzoeken uit te voeren, bepaalde aspecten verder uit te werken en meerdere locaties te beoordelen. De resultaten hiervan liggen vast in de aanvulling op het locatieonderzoek. In het laatste overleg op 16 april jl. is de besluitvorming over de locatiekeuze nadrukkelijk aan de orde geweest.

In de loop van de tijd hebben verschillende personen aangegeven op de hoogte te willen blijven over de locatiekeuze en besluitvorming hierover. Dit geldt ook voor de grote aanbieders op het gebied van uitvaartverzorging. Zij zijn allemaal op de hoogte gebracht van de besluitvorming en de procedure hiervoor. Ook de wijkraad Zuid is op de hoogte gesteld.

c. Uitvoering

Voor de realisatie en exploitatie van een crematorium in Oss bestaan verschillende mogelijkheden. Deze mogelijkheden zijn onder meer een selectie van toekomstige exploitanten, al dan niet met aanbesteding, of het door de gemeente realiseren van een crematorium en aanbesteden van de exploitatie via een concessie. Na besluitvorming over de locatiekeuze wordt dit aspect verder uitgewerkt.

Bij de uitbreiding van begraafplaats Hoogen Heuvel moet rekening worden gehouden met de te verwachten asbestemmingen als gevolg van vestiging van een crematorium.

d. Overlegd met

- bewonerscomité Oss Zuid
- RIVM en GGD
- Yarden en Dela
- wethouder H. Hoeksema
- F&C

Bijlagen

1. Locatieonderzoek crematorium van september 2010
2. Aanvulling op locatieonderzoek van augustus 2013
3. Verkeersadvies crematorium Oss en aanvulling van 14 mei 2012 en 8 februari 2013
4. Quick scan beschermde natuur zoeklocatie crematorium Oss van 10 mei 2012
5. Milieuaspectenonderzoek crematorium Oss en aanvulling van 26 september 2012 en 18 februari 2013
6. mail RIVM van 25 februari 2013
7. Advies Bureau Gezondheid Milieu & Veiligheid GGD'en Brabant/Zeeland van 24 april 2013
8. Nadere oriëntatie vestiging crematorium locatie Julianasingel van 19 juli 2012

9. Referentiebeelden crematorium
10. Verslag overleg bewonerscomité Oss Zuid van 9 maart 2012 (inclusief reactie bewonerscomité)
11. Verslag overleg bewonerscomité Oss Zuid van 6 november 2012 (inclusief reactie bewonerscomité)
12. Verslag overleg bewonerscomité Oss Zuid van 16 april 2013
13. Verslag overleg Yarden van 20 juni 2013
14. Verslag overleg Dela van 25 juni 2013

Burgemeester en wethouders van Oss,

De secretaris, De burgemeester,

drs. M.J.H. van Schaijk drs. W.J.L. Buijs-Glaudemans

Coll: